

กระทู้ถามที่ ๑๕๘ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๐ กันยายน ๒๕๓๖

เรื่อง ขอให้รัฐบาลตั้งงบประมาณเพื่อขุดสระน้ำแก้ปัญหาภัยแล้ง

ทราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

เนื่องจากข้าพเจ้าได้รับการร้องเรียนจากราษฎรจำนวนมากว่า ขอให้รัฐบาลช่วยเหลือขุดสระน้ำให้กับครอบครัวเกษตรกร โดยใช้งบประมาณครอบครัวละ ๕๐,๐๐๐ บาท โดยครอบครัวดังกล่าวต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๑. เป็นที่ดินซึ่งมีร่องน้ำไหลมาสู่สระน้ำหรือหนองน้ำเก่าแต่ต้นเงินแล้ว เพื่อให้เป็นที่เก็บกักน้ำไว้ใช้ตลอดปี

๒. เป็นไร่หรือนาที่เหมาะสมในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่างๆ

๓. ต้องมีข้อสัญญาว่าจะไม่จับปลาโดยวิธีใดให้น้ำแห้ง ต้องปลูกไม้้ำซึ่งเป็นไม้ยืนต้นรอบสระหรือหนองน้ำ เช่น ต้นจิก กระโดน ประดู่ฯ กุ่มน้ำ ต้นสะเดา ต้นสักทอง ต้นทองกวาว ต้นทองหลาง เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งถาวร โดยมอบให้กรมชลประทาน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมการปกครอง ไปดำเนินการโดยการบำรุงรักษาจะเป็นหน้าที่ของเจ้าของที่ดิน ดำเนินการบำรุงรักษาเอง ส่วนการตรวจรับงานให้หน่วยงานต่างๆ เป็นผู้ควบคุมและตรวจรับงาน ส่วนการเบิกจ่ายเงิน ถ้าให้เจ้าของที่ดินไปดำเนินการเอง ต้องมอบเงินให้เจ้าของที่ดินไปข้างเองและให้ทางอำเภอควบคุมด้านสัญญา ตรวจสอบรับงาน จากเหตุผลดังกล่าว จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลทราบหรือไม่ว่าแหล่งน้ำต่าง ๆ แห้งและสัตว์น้ำกำลังจะสูญพันธุ์ หากทราบจะตั้งงบประมาณเพื่อช่วยเหลือราษฎรจะได้หรือไม่ ประการใด ขอทราบรายละเอียด

๒. ขอให้รัฐบาลเร่งดำเนินการช่วยเหลือ เพื่ออนุรักษ์สัตว์น้ำและแก้ปัญหาภัยแล้งเป็นการถาวรจะได้หรือไม่ ประการใด ถ้าไม่ได้เพราะเหตุใด ขอทราบรายละเอียด

๓. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนไทยที่ยากจนได้มีอาหารโปรตีนบริโภค การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจะช่วยให้ราษฎรได้มีอาหารโปรตีนอย่างต่อเนื่องและถาวร จึงขอให้รัฐบาลได้เร่งพิจารณาดำเนินการเป็นกรณีเร่งด่วนจะได้หรือไม่ ประการใด ถ้าไม่ได้เพราะเหตุใด ขอทราบรายละเอียด

ขอทราบ
ขอทราบ

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๕๘ ร.

ของ นายนิยม วรปัญญา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี

เรื่อง ขอให้รัฐบาลตั้งงบประมาณเพื่อขุดสระน้ำ

แก้ปัญหาภัยแล้ง

ข้าพเจ้า พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และนายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับมอบหมายจาก นายกรัฐมนตรีให้ร่วมกันตอบชี้แจงกระทู้ถาม เรื่อง ขอให้รัฐบาลตั้งงบประมาณเพื่อขุดสระน้ำแก้ปัญหาภัยแล้ง จึงขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑, ๒ และ ๓

รัฐบาลได้ทราบและตระหนักในสถานการณ์ว่า ราษฎรที่อาศัยอยู่ตามหมู่บ้านในชนบทกำลังประสบปัญหาภัยแล้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งน้ำ สระน้ำต่างๆ ไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ตลอดปี ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภค บริโภค การเกษตร และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ในการนี้ รัฐบาลได้เร่งดำเนินการแก้ปัญหา โดยมอบหมายให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการวางมาตรการช่วยเหลือ และป้องกันเป็นการถาวรแล้วดังนี้ คือ

ในส่วนของกระทรวงมหาดไทย ได้เร่งดำเนินการแก้ปัญหาภัยแล้งอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการสำรวจข้อมูลแหล่งน้ำต่าง ๆ ให้พร้อม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการรวมทั้ง การตั้งงบประมาณ ปัจจุบันมีการตั้งศูนย์ข้อมูลเรื่องแหล่งน้ำไว้ที่กรมพัฒนาชุมชน นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการพัฒนาชนบทและกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค (กชช.ภ) เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการตั้งงบประมาณเพื่อสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ คือ คณะกรรมการหมู่บ้านสำรวจความต้องการของราษฎรผู้ใช้น้ำ ประชุมปรึกษาหารือเพื่อเสนอโครงการต่อคณะกรรมการสภาพำบลเพื่อพิจารณาความเหมาะสม และจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของหมู่บ้านต่างๆ แล้ว เสนอไปยังคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) พิจารณาความเหมาะสมและจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของตำบล/หมู่บ้าน จากนั้นได้เสนอไปยังจังหวัด ซึ่งมีคณะทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กระดับจังหวัดเป็นผู้พิจารณาก่อนส่งเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณไปยังกระทรวงเพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป

และในเรื่องของการแก้ไขปัญหาภัยแล้งนี้ กระทรวงมหาดไทยมีผลการดำเนินการ ดังนี้
 ในปีงบประมาณ ๒๕๓๗ กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง ซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับ
 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กได้ตั้งงบประมาณไว้จำนวน ๑,๐๒๖.๒๓ ล้านบาท จำแนกตามโครงการ
 ดังนี้

๑. โครงการชลประทานราษฎร์และฝายประชาอาสา ๘๖๕ ล้านบาท
๒. โครงการจัดให้มีน้ำสะอาดในชนบททั่วราชอาณาจักร ๒๗.๒๐ ล้านบาท
๓. งานบำรุงรักษาและซ่อมแซมแหล่งน้ำขนาดเล็ก จำนวน ๓๘๕ แห่ง งบประมาณ ๓๐.๐๓๐
 ล้านบาท

สำหรับงบประมาณในการขุดลอก ขุดสระ ในปีงบประมาณ ๒๕๓๗ จำนวน ๑,๓๕๐ โครงการ
 งบประมาณ ๒,๖๕๔ ล้านบาท ในปีงบประมาณ ๒๕๓๘ ได้ขอตั้งงบประมาณไว้ ๑,๘๐๐ โครงการ เป็นเงิน
 ๔,๐๒๐ ล้านบาท

นอกจากนี้ ในแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำระยะยาว ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เน้น
 โครงการขนาดใหญ่และมีโครงการต่าง ๆ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาภัยแล้งเป็นการถาวร ดังนี้

- ๑) ดำเนินการพัฒนาหลุ่มน้ำขนาดเล็ก ๑,๔๐๐ หลุ่มน้ำทั่วประเทศ ในระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๓๖
 - ๒๕๔๐) ใช้เงินงบประมาณ ๘๘,๐๐๐ ล้านบาท
- ๒) ดำเนินโครงการอ่างเก็บน้ำคลองท่าด่านอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเมืองนครนายก
 จังหวัดนครนายก และโครงการเขื่อนเก็บน้ำป่าสัก ตำบลหนองบัว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
- ๓) ดำเนินโครงการกั้นธรรมชาติสู่แผ่นดินการปลูกป่าเพื่อเฉลิมฉลองแด่องค์พระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงครองราชย์สมบัติครบ ๕๐ พรรษา โดยโครงการนี้ตั้งเป้าหมายว่าจะปลูกต้นไม้ให้ได้
 ๕๕ ล้านต้น ภายในปี พ.ศ. ๒๕๓๕

ในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการวางมาตรการเพื่ออนุรักษ์สัตว์น้ำและ
 ช่วยเหลือในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำไว้ ดังนี้

๑. การอนุรักษ์สัตว์น้ำเพื่อมิให้สัตว์น้ำสูญพันธุ์

๑.๑ มีการวางแผนฟื้นฟูกำลังผลิตสัตว์น้ำของแหล่งน้ำต่าง ๆ โดยทันทีที่มีฝนตกโดย
 เร่งดำเนินการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำจืดพื้นเมืองชนิดต่าง ๆ ให้ใช้ประโยชน์ทันทีในระยะ ๓ - ๘ เดือน และ
 มีขนาดไม่ต่ำกว่า ๕ - ๗ ซม. เพื่อให้เจริญเติบโตเป็นพ่อแม่พันธุ์เตรียมปล่อยลงในแหล่งน้ำในต้น
 ฤดูฝน

๑.๒ ประชุมชี้แจงให้ราษฎรในพื้นที่ทราบถึงการอนุรักษ์สัตว์น้ำในสภาวะเมื่อมีภัยแล้ง

ม ๒๕๓๗
ดั่งนี้
อบเกี่ยวกับ
กรมโครงการ
ณ ๓๐.๐๓๐
โครงการ
ร เป็นเงิน
มติให้เน้น
งนี้
พ.ศ. ๒๕๓๖
นครนายก
วัดลพบุรี
ภทสมเด็จ
นไม่ให้ได้
วน้ำและ
นตกโดย
น และ
น้ำในต้น
แล้ง

๑.๓ ให้หน่วยอนุรักษ์สัตว์น้ำ เข้มงวดควบคุมขั้นในการควบคุมการทำประมงในบริเวณ
ที่รักษาพืชพันธุ์สัตว์น้ำ และในบริเวณที่เป็นแหล่งเลี้ยงตัวของสัตว์น้ำวัยอ่อน และในช่วงฤดูวางไข่

๑.๔ ดำเนินการปรับปรุงและบูรณะแหล่งน้ำธรรมชาติ ให้ราษฎรในพื้นที่สามารถเก็บ
กักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง โดยการขุดลอกและบูรณะแหล่งน้ำธรรมชาติทั้งขนาดใหญ่ เช่น บึงบอระเพ็ด
หนองหาร และกว๊านพะเยา และแหล่งน้ำขนาดเล็กต่าง ๆ

๒. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

๒.๑ ในช่วงฤดูแล้งจะมีการแนะนำให้เกษตรกรควบคุมการใช้น้ำ และรักษาปริมาณน้ำ
ในบ่อเลี้ยงหรือที่เลี้ยงสัตว์น้ำ ให้มีการสูญเสียน้อยที่สุด ดูแลสภาพบ่อมิให้มีการรั่วซึมและกำจัดวัชพืช

๒.๒ แนะนำเกษตรกร ทำร่มเงาเพื่อป้องกันการระเหยของน้ำบางส่วน และลดปริมาณ
การให้อาหารสัตว์น้ำ เพื่อมิให้น้ำเน่าเสีย พร้อมทั้งให้เพิ่มออกซิเจนในบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยใช้เครื่อง
สูบน้ำจากกันบ่อพ่นให้สัมผัสอากาศ และให้จับสัตว์น้ำที่ได้ขนาดแล้วจำหน่ายหรือบริโภค เพื่อลดปริมาณ
สัตว์น้ำในบ่อในเวลาเช้า หรือเย็น ซึ่งเป็นเวลาที่อุณหภูมิของน้ำไม่สูง

๒.๓ ให้เกษตรกรแจ้งความเสียหาย ตามแบบฟอร์มที่ทางกรมประมงได้จัดทำขึ้นไว้เพื่อ
สะดวกในการรวบรวม ประเมินการค่าใช้จ่ายและให้ความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

๒.๔ กรมประมงผลิตพันธุ์สัตว์น้ำพื้นเมืองชนิดต่าง ๆ ที่มีขนาดไม่ต่ำกว่า ๕ - ๗ ซม
ปล่อยลงในแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อแพร่และขยายพันธุ์ทุกปี ปีละไม่ต่ำกว่า ๓๕๐ ล้านตัว

๒.๕ ในระยะยาว กรมประมงดำเนินการเร่งรัดศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตกา
ประมง โดยให้เร่งศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะและขยายพันธุ์สัตว์น้ำพื้นเมือง เพื่อปล่อ
ทดแทนและสร้างพ่อแม่พันธุ์รุ่นใหม่ และเร่งรัดศึกษาวิจัยค้นคว้าเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำ
ธรรมชาติต่าง ๆ เช่น พันธุ์ ขนาด และอัตราการปล่อยของสัตว์น้ำที่เหมาะสม

๒.๖ ดำเนินการส่งเสริมเกษตรกรในโครงการบ่อปลาประจำบ้าน สนับสนุนให้เป็นประม
ครัวเรือน โดยขุดบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำและได้เก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตรกรรมครัวเรือนต่อไปด้วย

คำตอบข้อ ๔

การดำเนินการขุดสระเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ขอเรียนว่า นอกจากในส่วนของกระทรวงมหาดไ
ที่ได้ดำเนินการในคำตอบข้อ ๑ แล้ว ในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการตั้งงบประมาณ
ไว้สำหรับการขุดสระ ดังนี้

๔.๑ กรมชลประทาน

บึงบอระเพ็ด ๒๕๓๗ กรมชลประทานได้รับงบประมาณ ๓๐๐ ล้านบาท เพื่อดำเนิ

การขุดสระน้ำทั่วประเทศ ๑๒,๐๐๐ บ่อ ปริมาณน้ำที่จะเก็บกักได้ ๑๗ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยดำเนินการในเขตจังหวัดลพบุรี ๑๕๓ บ่อ ซึ่งปริมาณน้ำที่จะเก็บกักได้ปริมาณ ๒๑๘,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และสามารถช่วยเหลือพื้นที่การเพาะปลูกประมาณ ๗๐๐ ไร่ และจำนวนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ ๑๕๓ ครัวเรือน

ปีงบประมาณ ๒๕๓๘ ได้ขอตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการแหล่งน้ำในไร่นาเท่ากับปี ๒๕๓๗

๔.๒ กรมส่งเสริมสหกรณ์

ในปีงบประมาณ ๒๕๓๗ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับงบประมาณสำหรับขุดสระน้ำ ดังนี้

๔.๒.๑ ขุดสระน้ำสาธารณะ ขนาดปริมาตร ๒๑,๖๕๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓๖ สระ เป็นเงิน ๔๕,๖๐๐,๐๐๐ บาท

๔.๒.๒ ขุดสระน้ำเพื่อการเกษตรขนาดเล็ก ขนาดปริมาตร ๑,๒๕๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๖,๒๔๕ สระ เป็นเงิน ๑๘๓,๔๕๕,๐๐๐ บาท

๔.๒.๓ ขุดสระรับน้ำฝน (ขนาด ๔๐ x ๖๐ x ๓ เมตร) จำนวน ๖๐ สระ เป็นเงิน ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๔.๒.๔ ขุดบ่อน้ำตื้นพร้อมเครื่องสูบน้ำแบบมือโยก จำนวน ๑๕๐ บ่อ เป็นเงิน ๑,๖๓๔,๕๐๐ บาท

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๘ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ขอตั้งงบประมาณเพื่อการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดต่างๆ เป็นเงิน ๔๐๔,๕๐๕,๐๐๐ บาท ดังนี้

๑. ขุดสระเก็บน้ำสาธารณะ ขนาดปริมาตร ๒๑,๖๕๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒๓ สระ เป็นเงิน ๗๓,๘๐๐,๐๐๐ บาท

๒. ขุดสระรับน้ำฝน ขนาดปริมาตร ๑,๒๕๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๗๑ สระ เป็นเงิน ๑๒,๘๒๕,๐๐๐ บาท

๓. ขุดสระเก็บน้ำเพื่อการเกษตรขนาดเล็ก (ประจำไร่นา) ขนาดปริมาตร ๑,๒๕๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๑,๘๘๐ สระ เป็นเงิน ๓๑๘,๘๘๐,๐๐๐ บาท